

Sygn. akt II C 1510/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Sałaj - Alechno

Protokolant: Katarzyna Wolszczak

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2021 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko Redaktorowi Naczelnemu (...)

o opublikowanie sprostowania

1. oddala powództwo;

2. zasądza od (...) w W. na rzecz Redaktora Naczelnego (...) kwotę 737 (siedemset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 1510/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 października 2020 roku (koperta k.24), powód (...) w W. wniósł o nakazanie pozwanemu – Redaktorowi Naczelnemu czasopisma (...) opublikowanie sprostowania nieprawdziwych informacji zawartych w artykule (...) który ukazał się w dniu 28 czerwca 2020r. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.4- 24). W piśmie z dnia powód sprecyzował, iż wnosi o publikację sprostowania w wydaniu papierowym czasopisma (...) , jak również na stron internetowej czasopisma (...)

W treści uzasadnienia pozwu wskazano, iż pozwany odmówił przedmiotowej publikacji, nie podając przyczyn i powołując się na nieistniejące przepisy prawne. Tymczasem sprostowanie było rzeczowe i odnosiło się do faktów, a żądanie zostało zgłoszone w terminie.

W odpowiedzi na pozew z dnia 5 września 2018 roku (data prezentaty k.39), pozwany wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł wadliwość podpisu pod żądaniem publikacji oraz okoliczność, iż sprostowanie odnosi się do zawartych w artykule prasowym opinii a nie faktów i przekracza dwukrotną objętość fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy (k.39-40).

Na rozprawie przeprowadzonej w dniu 1 lutego 2020 roku, strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko w sprawie. Do zamknięcia przewodu sądowego, stanowiska stron pozostały niezmienione.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 czerwca 2020 roku w numerze 26 czasopisma (...) ukazał się artykuł pod tytułem, „(...)” autorstwa ks. H. Z..

Pismem z dnia 7 lipca 2020 roku powód działając na podstawie art. 31a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.) wniósł o opublikowanie sprostowania o treści: „Sprostowania wymagają

nieprawdziwe twierdzenia o inicjatywie (...)” jakie w artykule „(...)” opublikował w tygodniku (...) z 28 czerwca 2020 r. ks. H. Z..

1. Nie jest prawdą, że inicjatywa (...) służy do gromadzenia przez ludzi z tego środowiska (...) i (...) haków na księży". Jako telefon zaufania opierający się na zasadzie anonimowości i dyskrecji nie gromadzimy danych sprawców przemyocy seksualnej.

2. Nie jest prawdą, że plakaty inicjatywy (...) są „zachętą do składania donosów na księży pod wskazany telefon". Nasze plakaty informują o działalności w każdy wtorek w godzinach 19 - 22 telefonu wsparcia 800 280 900 „dla osób dotkniętych przemocą seksualną w Kościele". Nie ma na nich ani słowa o księżach.

3. Nie jest prawdą, że wysyłka plakatów inicjatywy ,(...) do parafii to „próba narzucenia wszystkim diecezjom w Polsce obowiązku wywieszania plakatów informujących o działalności inicjatywy środowiska (...) (...). List do proboszczów zawierał prośbę o wywieszenie plakatów, a jego autorem jest abp W. P., prymas Polski, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. ochrony dzieci i młodzieży. Diecezje samodzielnie podejmowały decyzje o przesłaniu plakatów do parafii (np. uczyniono to w diecezji (...)). Na plakatach nie ma mowy ani o (...), ani o (...).

4. Nie jest prawdą, że inicjatywa „(...)” zmierza „do naszywania każdemu księdzu na sutannie tegoż numeru telefonu - najlepiej w żółtym kolorze". Nigdy nie przewidywaliśmy naszywania jakimkolwiek księdzu na sutannie numeru 800 280 900 – ani w kolorze żółtym, ani w jakimkolwiek innym.”

Pod tekstem sprostowania, jest informacja, że pochodzi od (...) w W. oraz pozostałych podmiotów prowadzących Inicjatywę „ (...) - (...)” i Fundacji Pomocy (...) i podpis - J. K. - Prezes (...) w W..

W piśmie z dnia 14 lipca 2020r. pozwany odmawiając sprostowania wskazał art. 33 ust. 1 pkt. 1 i 3, informując iż tekst sprostowania nie spełnia wymogów z pkt. 31 pkt. 1 i 6 ustawy Prawo prasowe.

Dowód: wydruk artykułu (k.15), wezwanie z dnia 7 lipca 2020 roku (k.16), pismo pozwanego z dnia 14 lipca 2020 roku (k.11).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sprawa niniejsza dotyczy opublikowania sprostowania w trybie ustawy z 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, wobec odmowy takiego opublikowania przez pozwanego Redaktora Naczelnego czasopisma (...) Odmowa ta, miała w ocenie Sądu Okręgowego, podstawy prawne.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 roku Prawo prasowe, jeżeli sprostowanie nie ukazało się w terminie określonym w art. 32 ust. 1-3, osobie zainteresowanej przysługuje roszczenie o opublikowanie sprostowania na drodze sądowej. Podstawą wystąpienia przez zainteresowanego z żądaniem publikacji sprostowania nie jest samo zamieszczenie materiału prasowego lecz nieopublikowanie sprostowania odnoszącego się do tego materiału. W sprawie z powództwa o sprostowanie sąd nie bada tego, czy wiadomość, która ma być sprostowana jest prawdziwa. Rola sądu ogranicza się do ustalenia, czy podmiot zainteresowany zachował wymogi formalne żądania sprostowania oraz czy wniósł pozew w terminie określonym w art. 39 ust. 2 ustawy. Powództwo o opublikowanie sprostowania wytacza się przeciwko redaktorowi naczelnemu właściwego dziennika lub czasopisma, a nie przeciwko osobie fizycznej powołanej na to stanowisko, a osobą uprawnioną do działania w imieniu redaktora naczelnego, jako podmiotu wyposażonego w szczególną zdolność sądową, jest osoba zajmująca to stanowisko (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 marca 2018r. w sprawie syg. VI A Ca 1377/17).

Stosownie do art. 31a i nast. Prawa prasowego, redaktor naczelny ma obowiązek opublikować każde sprostowanie, które spełnia wymogi formalne tej ustawy. Sprostowanie jest bowiem subiektywnym odniesieniem się bohatera materiału prasowego do opisanych w nich okoliczności, a jego celem jest umożliwienie przedstawienia opinii publicznej własnej wersji wydarzeń, zdementowania określonych informacji. Z przepisów nie wynika uprawnienie redaktora naczelnego do dokonywania oceny, czy wiadomość, której sprostowania domaga się zainteresowany, jest

prawdziwa i ścisła, czy też pozbawiona tych cech (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., I CSK 30/15, Lex nr 2093744). Judykatura wskazuje, że ani redaktor naczelny, ani sąd, w przypadku przeniesienia sporu na drogę sądową, nie jest upoważniony do badania, czy wiadomość, która ma być sprostowana, jest obiektywnie (rzeczywiście) prawdziwa lub ścisła, ani czy sprostowanie jest obiektywnie (rzeczywiście) prawdziwe i ścisłe. Może on jedynie badać, czy istnieją przesłanki wskazane w Prawie prasowym, uzasadniające odmowę opublikowania sprostowania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16 listopada 2016 r., VI ACa 1644/16, Lex nr 2278166).

W myśl art. 33 ust. 1 Prawa prasowego, redaktor naczelny odmawia opublikowania sprostowania, jeżeli sprostowanie: 1) jest nierzeczowe lub nie odnosi się do faktów; 2) zostało nadane lub złożone po upływie terminu, o którym mowa w art. 31a ust. 3, lub nie zostało podpisane; 3) nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 31a ust. 4-7; 4) zawiera treść karalną; 5) podważa fakty stwierdzone prawomocnym orzeczeniem dotyczącym osoby dochodzącej publikacji sprostowania.

Analizując warunki formalne, powołać należy treść art. 31 a ustępy 1, 2, 3, 4, 6-7 ustawy. W myśl tego przepisu na wniosek zainteresowanej osoby (...) redaktor naczelny właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie rzeczowe, odnoszące się do faktów sprostowanie nieścisłej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym. Sprostowanie powinno być nadane w placówce pocztowej operatora pocztowego lub złożone w siedzibie odpowiedniej redakcji, na piśmie, w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia opublikowania materiału prasowego. Sprostowanie powinno zawierać podpis wnioskodawcy, jego imię i nazwisko lub nazwę oraz adres korespondencyjny, który może zostać zastrzeżony tylko do wiadomości redakcji. Tekst sprostowania nie może przekraczać dwukrotnej objętości fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy, ani zajmować więcej niż dwukrotność czasu antenowego, jaki zajmował dany fragment przekazu. Sprostowanie powinno być sporządzone w języku polskim lub w języku, w którym został opublikowany materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania.

Odmawiając sprostowania, redaktor naczelny jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od daty otrzymania sprostowania, przekazać pisemnie zawiadomienie o odmowie i jej przyczynach (art. 33 ust. 3). Pozwany dochował wskazanego terminu a odmawiając sprostowania wskazał art. 33 ust. 1 pkt. 1 i 3, wskazując iż tekst sprostowania nie spełnia wymogów z pkt. 31 pkt. 1 i 6 ustawy Prawo prasowe.

Redaktor naczelny odmówił opublikowania sprostowania, uznając że nie odnosi się ono do faktów (art. 33 ust.1 pkt. 1). Wskazał, iż opublikowany artykuł ma formę felietonu i zawiera wyłącznie krytyczne opinie ks. H. Z. na temat inicjatywy „(...) Sąd nie podziela argumentów pozwanego. Faktem jest określone wydarzenie, które zaszło lub zachodzi w rzeczywistości. Faktem jest to, co miało lub ma miejsce i co zatem da się ocenić w płaszczyźnie prawdy lub fałszu, w przeciwieństwie do ocen czy poglądów, które można weryfikować pod kątem ich poprawności, zasadności czy wiarygodności. Analiza treści żądanego przez powoda sprostowania, nakazuje uznać że dotyczy ona faktów: co do pkt.1 gromadzenie haków na księży, co do pkt. 2 narzucania wywieszania plakatów w parafiach, co do pkt. 3 zachęcanie do donosów na księży poprzez plakaty, co do pkt. 4 naszywaniu każdemu księdzu na sutannę numeru telefonu. Fakty stanowiąc podstawę ocen pozwanego, podlegają sprostowaniu na podstawie art. 31 a ust. 1 ustawy Prawo prasowe. W ocenie Sądu tekst sprostowania jest także tekstem rzeczowym odnoszącym się merytorycznie do przedmiotu wypowiedzi zawartej w artykule prasowym, adekwatny tematycznie.

Pozwany w odpowiedzi na wniosek kwestionował spełniania przez żądane sprostowanie jedynie wymagań formalnych z art. 31 pkt. 1 i 6 ustawy Prawo prasowe. Błędnie wskazana podstawa prawna, w świetle twierdzeń odpowiedzi na pozew, nakazuje uznać, iż pozwany kwestionuje wymogi sprostowania z art. 31a pkt. 4 i 6 ustawy. Bezsporne pozostaje zatem, że sporządzone zostało ono w języku polskim, wniosek o jego opublikowanie został złożony w odpowiednim terminie i zawiera adres zainteresowanego.

Zgodnie z art. 31a ust. 4 powołanej ustawy sprostowanie powinno zawierać podpis wnioskodawcy, jego imię i nazwisko lub nazwę oraz adres korespondencyjny. Pozwany wskazał, że zarówno wniosek jak i sam tekst sprostowania został podpisany przez osobę nieuprawnioną. Powód jest stowarzyszeniem i według złożonego do akt odpisu KRS, organem uprawnionym do jego reprezentowania jest zarząd. Stosownie do sposobu reprezentacji ujawnionego w

znaków pisanych wraz ze spacjami. Przy obliczaniu objętości tekstu sprostowania według reguły przewidzianej w art. 31a ust. 6 Prawa prasowego nie uwzględnia się wyrazu "sprostowanie", oznaczenia imienia i nazwiska (nazwy) zainteresowanego, wskazania tytułu artykułu, którego dotyczy sprostowanie, miejsca i daty publikacji oraz imienia i nazwiska jej autora. Treść sprostowania wskazuje do jakich fragmentów artykułu odnoszą się te sprostowania i nie można tu uwzględniać także innych fragmentów artykułu prasowego, odnoszących się do innych informacji, które nie są prostowane przez powoda z uwagi na treść art. 31a ust. 6 Prawa prasowego. Porównanie objętości tych tekstów prowadzi do wniosku, że tekst sprostowania przekracza ponad dwukrotnie tekst odpowiedniego fragmentu sprostowania, a zatem nie spełnia wymogów określonych w art. 31a ust. 6 Prawa prasowego.

Z powyższych względów pozwany nie był zobowiązany do opublikowania sprostowania, więc powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik sporu na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi w całości stronę przegrywającą – powoda. Na koszty te składają się koszty zastępstwa procesowego – 720 zł w myśl o § 20 w zw. z § 8 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17,00 zł.